

je njih slava nečimerna, skorej ne veliko drugači, kakor nekdanjih greških bogov, ki so sile nerodovitne drevéa v svoje posvečenje volili. Kaj nam pomaga soglasje v samim pisanji, če se tudi v izreko ali branje in govorjenje ne preseli? *)

(Dalje sledi.)

Iz deržavniga zbora.

Deržavni zbor je pretečeni teden téle ustavne postáve sklenil.

§. 1. Pred postávo so si vsi deržavljaní (to je, vsi prebivavci estrajske deržave ali cesarstva) enaki. Ustava in postáva boste odločile, po katerih pogodbah se zamore avstrijansko deržavljanstvo zadobiti, vživati in zgubiti. Skupšina deržavljanov je ljudstvo.

Vse predpravice stanov so overžene; deržava ne delí in ne spozná zaznamovánj žlahtniga stanúnobene sorte.

Vsi zató pripravní deržavljaní imajo enake pravice, občinske urade in deržavne službe zadobiti. Ptujci ne morejo stopiti ne v deželske službe, ne v ljudsko brambo. Snéme od te postáve so določene po posebnih postávah.

Le lastna zasluga da pravico za očitno počastenje ali očitno obdarovanje; nobena čast se ne more naslednikom zapustiti.

Uradni perimki se ne smejo le kot častni perimki nobenimu podeliti. —

§. 2. ki je že tudi sklenjen, bomo prihodnjič na znanje dali. — V 18. séji je gosp. Ambrož v zboru prašal ministre: „ali se ne bo tistim kmetam, kateri imajo sužne pravice, v nekterih gojzdih les sékati, za kurjavo potrebni les odločil, dokler ne pridejo postave v téh rečéh?“ Kér ministri na vsako vprašanje še le potem odgovorijo, ko se poprej v ministerskim zboru posvetjejo, še tudi odgovor na to vprašanje ni bil na znanje dan.

Pri ti priliki opomnimo gosp. poslance, de naj si na vso moč prizadevajo, de se odškodovanje za sužne gojzdne pravice kmetam ne bo v denarjih izverglo, ampak de bojo primerno odločene gojzdne dele v svojo last dobili, sicer bojo silne težave za les v nekterih letih nasledovale. Gosp. poslanci dobro prevdarite to imenitno reč!

Novičar.

Na Ogerskim vojska še ni dokončana, kér nar večiga puntarja Košuta še niso v pest dobili. V Dabrečinu, kamor se je podal in iz Pešta kraljeve dragotíne seboj vzel, je v katoljški cerkvi krono sv. Štefana kot sv. rešnjé teló vùn postavil, de kmetje pri nji prisegajo, (de hočejo brambi domovíne zoper avstrijansko armado do smerti zvesti biti. Tako ta nesrečni človek, ki je luterske vére, po vsih pomočkih séga, ljudstvo podpihovati, de bi pomagalo puntu, ki že umíra. Njegov pomagač, brezvestni nekdanji avstrijanski general Bem, se je s svojo trumo na bližno Poljsko deželo vergel, kjer misli nov punt vžgati. Ta namen v začetku zadušiti, kér se vé, de posebno Poljski žlahtniki se radi puntajo, je bila 10. dan tega mesca cela Poljska dežela, ki je pod našim cesarstvom, pod vojaško oblast djana, in zapovedano, de bo vsak po nagli sodbi (Standrecht) obsojen, ki se pregreší zoper oklicane postáve. Tako pada naše cesarstvo iz ene zadrége v drugo. Bog daj! de bi se ljudstva vender enkrat vpokojile, kér punt vsaki deželi take rane bíje, de se veliko lét ne bojo dale zaceliti. — Na Erdeljskim (Siebenbürgen) dopernašajo

Ogri neizrečene grozovitnosti. Ko so unidan poleg mesta Deés nekaj Hrovatov vjeli, so jih poredama v široke strelske možnarje nabasovali in jih vùn strelali. — Sliši se, de imajo na Dunaji že tistiga človeka v pestéh, ki je ministra Latura umoril; 30 jih imajo zapertih, ki so te moritve menj ali bolj krivi in deležni. — Ubogi Dunaj! nova nesreča ga je zadéla 16. dan tega mesca. 5 predmestij stoji že 5 dni v vodi od silne povodnje, ki jo je led na Donavi napravil. Nekatere hiše stojé do perviga nadstropja (štuka) v vodi. Nevarnost in škoda je neizrečeno velika. — V Frankobrodu se silno mešajo v volitvi nemškiga cesarja; ne véjo: ali bi našimu Cesarju ali pa Prajsovskimu kralju krono podali. — Iz Laškiga se sliši, de hoče Radecki s svojo armado čez nepokojniga Sardinskiga kralja Alberta planiti. — Papež je sklenil, še enkrat v svoje kraljestvo — namreč v Civitavechio — iti in s svojo pričijočnostjo puntarske Rimljane umiriti, predin bo treba ptujih armad na pomoč poklicati. Kakor se je pa včerej govorilo, je že 10000 Francozov v Rimsko deželo marširalo.

Pogovori vredništva

s častitimi možmí, ki za Novíce pišejo.

Nar poprej se vredništvo lepo zahvali za veliko prijaznost, s katero gosp. dopisniki iz vsih slovenskih krajev Novíce z mnogimi sostavki podpirajo, in prosi, de bi tudi prihodnjič tako ravnali. S to prošnjo pa sklene vredništvo še eno drugo, namreč: de bi vse sostavke, ki niso kmetijskiga ali rokodelniga podučivniga zapopadka, kolikor je moč, le **prav kratko** pisali. Kmetijski in rokodelni poduki znajo dolgi biti — vsi drugi spisi pa nej bojo le kratki. Dolzih sostavkov ne moremo v Novíce jemati, ktere imajo od sto in sto reči k različnim bravam govoriti. Če — postavimo — kdo oznaní kako nesrečo ognja, nej nam jo popíše v kacih 5 ali 6 versticah; kolikor manjši je spis, tolikor krepkejši nej pa bo beseda. In to nej veljá tudi od družih prigodeb. Kratko pa dobro! to nej bo ravnilo častitim dopisnikom. In tako bomo v stanu, več dopisov v Novíce vzeti, ktere moramo zde zavoljo prevelike obširnosti na stran položiti. Marsiktera reč je le za tisti kraj, od kodar se piše, imenitna — drugim pa ne; torej si moramo prizadevati, de s kratkostjo vsim vstrežemo.

Kar pa le osébné zadéve (persönliche Angelegenheiten) vtíče, jih ne moremo v Novíce jemati, če nimajo tudi imenitosti za občinstvo (für das Allgemeine). Če kdo ktero reč v občinskem obziru v spodobni besedi graja, vzamemo tak sostavek v Novíce, in po tiskarnih postávah smo dolžni, tudi odgovor grajaniga v Novíce djati. Če se paiz tega daljni prepír vžgè, ne moremo več v Novícah prostora dovoliti, kér bi taka vojska utegníla brez konca in kraja biti. Za take reči — se vé de spodobno pisane — služi *doklada* Novíc, v kateri se pa mora natis vsake verstice gosp. Blazniku po tisti ceni plačati, ktera je v dokladi oznanjena. *Vredništvo Novíc pa ni odgovorljivo (unverantwortlich) za te sostavke.* Vsak pisavec se mora tedej očitno podpisati, ali pa gosp. Blazniku svoje imé in stanovanje na znanje dati, kader mu sostavek z natisnino (Druckgebühr) pošlje. Odperli bomo tedej prihodnjič posebno stran za take reči v dokladi pod nadpisam »Govoriše« (Sprachhalle), kakor ga imajo tudi drugi časopisi. Pri ti priliki tedej prosimo gosp. Rotarja iz Breše in pa gosp. Tojnka nam na znanje dati: ali sta zadovoljna s tem, de nju spiska prideta pod zgorejnapovedanimi pogodbami v »govoriše«, ali ne? Vredništvo visoko spoštuje obá gospoda, in posebno gosp. Rotar nam je dobro znan rodoljub, tedej bi nju želje radi spolnili, ko bi Novíce več prostora imele in bi ne čakalo toliko sostavkov, kterim smo že davnej natis v Novícah obljubili. V »govorišu« se da ravno takó vsaka reč pogovoriti. Vredništvo.

Veseli dan ali Matiček se ženi,

vesela izgra s petjem, bo danes zvečer v Ljubljanskim igrališu igrana. Slovensko družtvo je napravilo in popravilo to igro, ktera je bila v letu 1790 pervikrat v Ljubljani igrana, in je neizrečeno dopadla. Nej je nihče ne zamudí danes.

Današnjimu listu je pridjan 3. dokladni list.

*) Ta svet: besedetako izrekovati, kakor jih pišemo, je bil v poslednjim zboru slovenskiga družtva od več strani podpiran, in ima že to za-se, kér so na Krajskim nekteri kraji, kjer se tako govori, kakor se piše. Vredništvo.